

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA VIEŠOJO TRANSPORTO ELEKTRONINIO BILIETO SISTEMOS LIETUVOJE

2011 m. rugsėjo 30 d. Nr. VA-P-90-1-15
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant pavedimus:

2010-10-15 Nr. P-90-1, P-90-1-1, P-90-1-2, P-90-1-3, P-90-1-4

2011-02-08 Nr. P-90-1-5 ir 2011-03-07 Nr. P-90-1-6

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Rimgaudas Gamulis (grupės vadovas)

Aurelija Martinkutė

Loreta Tomickytė-Šajaukienė

Kęstutis Kumetaitis

Auditas pradėtas 2010-10-15

Auditas baigtas 2011-09-30

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti

Valstybės kontrolės interneto puslapyje

adresu www.vkontrolė.lt

SANTRAUKA

Valstybės kontrolė atliko Lietuvos viešojo transporto elektroninio bilieto sistemų auditą, kurio tikslas – įvertinti viešojo transporto elektroninio bilieto sistemų kūrimo rezultatyvumą.

Audito metu nustatyta, kad Lietuvoje nepakankamai koordinuojamas elektroninio bilieto sistemų kūrimas ir kontroliuojama jų plėtra, netolygiai ir nesistemiškai plėtojamos šios sistemos.

Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestų savivaldybės 2004 m. pradėjo bendrai kurti elektroninio bilieto sistemas anksčiau negu Lietuvoje patvirtinta Ilgalaikė (iki 2025 m.) Lietuvos transporto sistemos plėtros strategija. Nuo 2005 m. Susisiekimo ministerija, turėjusi koordinuoti šią strategiją, ir nuo 2008 m. planavusi diegti elektroninio bilieto sistemas, susietas su savivaldybių viešojo transporto elektroninio bilieto sistemomis, neturėjo aiškios elektroninio bilieto nacionalinės vizijos; nenustatė svarbiausių plėtros kryptių ir siektinų rezultatų, neparengė teisinių reikalavimų, metodologijų ar rekomendacijų, užtikrinančių tokių sistemų veiklą ir suderinamumą.

Vėluojant elektroninio bilieto sistemų teisiniam reglamentavimui, ir, neturėdamos pakankamai aiškių orientyrų, Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestų savivaldybės kūrė elektroninio bilieto sistemas vadovaudamosi savo vizija ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos sutarties reikalavimais. Šių miestų elektroninio bilieto sistemų ir susijusios infrastruktūros diegimui ir plėtrai 2004–2010 m. panaudota 33,87 mln. Lt Europos Sąjungos struktūrinių fondų, savivaldybių ir viešojo transporto įmonių, įstaigų ir bendrovių lėšų, tačiau planuoti rezultatai iki galo nepasiekti.

Nustatyta, kad elektroninio bilieto projekto administravimą ir jo įgyvendinimo priežiūrą vykdžiusios institucijos neužtikrino, kad šio projekto kiekybiniai rodikliai būtų tinkami jo rezultatams įvertinti. Savivaldybės nepakankamai kontroliuoja, kaip siekiama elektroninio bilieto sistemų kūrimo ir plėtros rezultatų, kaip valdoma šių sistemų įranga ir kitas informacinis turtas.

Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestuose įdiegtos elektroninio bilieto sistemos turėjo trūkumų, neužtikrino keleiviams palankių naudojimosi sistema sąlygų, nepadidino viešojo transporto naudotojų skaičiaus, o sukurtų sistemų pridėtinė vertė keleiviams ir kitoms savivaldybėms – nedidelė.

Nustatytų problemų sprendimui auditoriai rekomendavo Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestų savivaldybių administracijoms sudaryti elektroninio bilieto sistemų kūrimo užbaigimo galutinę sąmatą, patvirtinti esamų trūkumų šalinimo planus, peržiūrėti su elektroninio bilieto sistemų plėtra susijusius strateginius dokumentus.

Miestams rekomenduota patvirtinti elektroninio bilieto sistemų kūrimo ir saugos dokumentaciją, įteisinti eksploatuojamas elektroninio bilieto sistemas, pasirašyti visos elektroninio bilieto projekto metu įsigytos techninės ir programinės įrangos perdavimo sutartis, o nenaudojamą

įrangą panaudoti arba priimti sprendimus dėl tolesnio jos naudojimo. Be to, Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestų savivaldybių administracijoms rekomenduota pasirašyti tarpusavio susitarimus dėl elektroninio bilietai sistemų veiklos suderinamumo (duomenų mainų, saugumo užtikrinimo), paskelbti sąlygas ir informaciją kitoms savivaldybėms, kaip būtų galima naudotis jau sukurtomis elektroninio bilietai sistemomis, arba suderinti turimas elektroninio bilietai sistemas su jau sukurtomis.

Susisiekimo ministerijai pasiūlyta strateginiuose dokumentuose patvirtinti elektroninio bilietai sistemų kūrimo ir plėtojimo pagrindines nuostatas, kryptis ir siektinus rezultatus; patvirtinti elektroninio bilietai koncepciją (elektroninio bilietai sąvoka, sąveikumas tarp diegiamų sistemų, institucijų pareigos ir atsakomybė).

Pažymėtina, kad audito metu dalį nustatytų trūkumų Vilniaus, Kauno, Klaipėdos miestų savivaldybių administracijos pašalino, matyti elektroninio bilietai sistemų valdymo pažanga, o Susisiekimo ministerija 2011 m. liepos ir rugpjūčio mėn. pateikė Lietuvos Respublikos Seimui įstatymų pataisas, nustatančias aiškesnę elektroninio bilietai teisinę reglamentavimą.